

Bábeli Október (1917)

A Ruszisztikai Központban

18.00 Szvák Gyula: „Csillagosok, katonák” (In memoriam J.M.)

2013-ban Jancsó Miklósnak ítélte oda a Magyar-Orosz Művelődési és Baráti Társaság az általa alapított Szent-Györgyi Érmel "az orosz és magyar filmkultúra közötti élő kapcsolat formálása érdekében kifejtett sok évtizedes rendezői tevékenységéért, a nemzedékek és kultúrák közötti nyitott szellem megőrzéséért". Az ünnepélyes átadásra 2013. november 5-én délelőtt került sor Jancsó Miklós lakásán, bensőséges körülmények között. Az érmet Szvák Gyula, a MOMBT elnöke adta át, az ünnepeltet Mundruczó Kornél filmrendező laudálta.

Ez volt az utolsó felvétel Jancsó Miklósról. Ezidáig nem láthatta a közönség. Most bemutatjuk a kb. 10 perces filmet, amelynek körülményeiről beszél Szvák Gyula.

18.30 Filippov Szergej: "Vértelen forradalom véres eseményei"

Az előadás az egyik, a februári forradalommal kapcsolatos mítosszal foglalkozik. A februári megmozdulások szereplői azt a benyomást próbálták kelteni, hogy a cári rendszer szinte "magától", minden ellenállás nélkül omlott össze, aminek következtében a forradalmi megmozdulások nem követeltek emberi áldozatokat, tehát vértelen forradalomról volt szó. A valóságban a spontán, szervezetlen "népi" akciók nem voltak mentesek az erőszakos cselekményektől, ma már aligha lehet beszélni a forradalom "erőszakmentes" győzelméről.

19.00 Gyimesi Zsuzsanna: „1917-ről 1917-ből...”

– Kortárs képes krónika a korszellemről

Az előadás 1917-es oroszországi satirikus hetilapok színes címlap illusztrációiból ad ízelítőt. Az *Új Szatirikon*, a *Korbács*, a *Lukomorje*, az *Oroszország napja*, a *Vesztőhely* és a *Riogató* című élcímlapok cím- és hátoldalai először és utoljára 1917-ben lettek publikálva, így korunk nyilvánossága elé most kerülnek először, a Ruszisztikai Központban. A kiválasztott lapszámok egyik különlegessége abban rejlik, hogy olyan időszakban jelentek meg (1917. február és december között), amikor néhány hónapig nem volt cenzúra, vagyis az újságok szabadon közölhették, amit akartak. A mai néző számára felületes ismeretek esetén is élvezetesekek a grafikák, hiszen a formai igényesség önmagában is sokat jelent. Azonban minél többet tudunk a korszakról, annál viccesebb, izgalmasabb, érdekesebb, sőt időnként egyenesen meglepő vagy meghökkentő képet kapunk 1917 közhangulatáról. Jó szórakozást kívánunk hozzá!

19.30 Farkas Ádám: „Izgalmasabb és szebb tragédiát még nem írt a történelem...” – Az orosz forradalom visszhangja a magyar sajtóban

Az „Est” című napilap (1914–1939) korának egyik legsikeresebb vállalkozása volt: egy politikai pártoktól független bulvárlap. Az I. világháború idején a csúcspéldányszám elérte a félmilliót, külföldön is sokat idézték. A lap külföldi tudósítók segítségével részletesen beszámolt az orosz forradalomról, általában pozitív képet festve róla. Az oroszországi hírek azért is kiemelten fontosak voltak, mert Oroszország és a Monarchia hadban álltak egymással. Így különösen érdekes megvizsgálni, hogyan formálta a magyar közvéleményt az egyik legolvasottabb napilap a forradalommal kapcsolatban és vajon minek köszönhető a forradalom "favorizálása".

2017. 09. 29.

Minden program ingyenes

KUTATÓK ÉJSZAKÁJA

Az Európai Kutatók Éjszakája az Európai Biztonság Marie Skłodowska-Curie programjának támogatásával valósul meg

20.00 Szabó Viktor: Forradalom és történelmi emlékezet

„A múltat végképp eltörölni!” – harsogott az Internacionálé a forradalom napjaiban. Mindazonáltal a bolsevik vezetésnek rövidesen szembesülnie kellett azzal, hogy a múlt nem eltörölhető, legfeljebb újraértelmezhető. A proletárdiktatúra legitimálásához különben is elengedhetetlen volt történelmi szükségszerűségének megmagyarázása, az újonnan kialakított történelmi arcképcsarnok terjesztése pedig propagandafegyverként sem utolsó. De kik feleltek meg a forradalmi történelmi felfogásnak? Kik kerülhettek be az új panteonba? Erre próbálunk választ találni egy Lenin aláírásával megjelent lista alapján.

20.30 Gyóni Gábor: Nemi szerepek Oroszországban 1917 után

Az 1917-es orosz forradalom következtében az ember és ember közötti korábbi viszonyrendszer is újragondolásra került. A 20. század elején még sok tekintetben tradicionális orosz társadalom és mentalitás bomlása új lendületet vett 1917 után. A forradalom után egy ideig radikálisan átértékelődni látszott a nemek közötti viszony, a szexualitás, a család szerepe is. Új, a korábbi erkölcsöket meghaladó mozgalmak és nézetek jelentek meg Oroszországban (pl. a *Dolj sztid!* társaság). Az előadás során röviden ismertetésre kerül az a diskurzus, ami az 1920-as években a szovjet ifjúságnak, az új nemzedék egyik legfőbb olvasmányának szánt *Komszomolszkaja Pravda* c. lap hasábjain folyt a család és a szexualitás kívánatosnak vélt szerepéről.

Bábeli Október (1917)

A Ruzsisztikai Központban

21.00 Szaniszló Orsolya: Egy arisztokrata a vádlottak padján

Talán kevesek számára ismert Szofja Vlagyimirovna Panyina (1871–1956) neve. A 20. század elején filantróp tevékenységének köszönhetően nagy népszerűségnek örvendett. Legfontosabb munkája a Ligovszkij Közösségi Ház volt, ami a kulturális, közművelési tevékenységén túl a munkásosztály és a szocialista csoportosulások találkozóhelyévé vált. 1906. május 9-én Lenin itt tartotta első tömeggyűlését, amely során találkozott a grófnővel.

A februári forradalmat követően politizálásra adta a fejét. Első nőként lett az ideiglenes kormányzat jóléti és oktatásügyi miniszterhelyettese. A bolsevik hatalomátvétel után bíróság elé kellett állnia. De mi volt a bűne? Miért lett az elismerésnek örvendő, emberbarát grófnőből hirtelen a nép ellensége?

21.30 Tombola és zenés zárás Für Veronikával, gitárszó kíséretében

2017. 09. 29.

Minden program ingyenes

KUTATÓK ÉJSZAKÁJA

Az Európai Kutatók Éjszakája az Európai Bizottság Marie Skłodowska-Curie programjának támogatásával valósul meg